

BIBLIOTECA DIGITAL
'séneca'

<http://interclassica.um.es>

A BIBLIOTECA DIGITAL «SÉNECA» tiene como objetivo la difusión del patrimonio bibliográfico impreso fechado a partir del siglo XV. Surge al amparo de la FUNDACIÓN SÉNECA-AGENCIA DE CIENCIA Y TECNOLOGÍA DE LA REGIÓN DE MURCIA, como parte de las acciones puestas en marcha en el marco del Plan Regional de Ciencia y Tecnología que impulsa la CONSEJERÍA DE UNIVERSIDADES, EMPRESA E INVESTIGACIÓN.

La Biblioteca Digital «Séneca» se integra como una sección más de “InterClassica”, un portal de Internet cuyo fin principal es la promoción de contenidos relativos a la Antigüedad Clásica griega y romana. Estará constituida fundamentalmente por ediciones, traducciones y comentarios de obras de autores griegos y romanos, editados por las más importantes tipografías europeas de cada época. El trabajo comienza con la digitalización de los ejemplares más antiguos presentes en la Biblioteca de la Universidad de Murcia, sin perjuicio de ir enriqueciéndose con los de otras entidades: cuando esté cumplida esta fase del mismo, podrán consultarse de forma gratuita más de 64.000 páginas procedentes de volúmenes publicados durante los siglos XV, XVI y XVII de contenido diverso, desde obras de exégesis bíblica a versiones de contenido científico, filosófico o lexicográfico, pasando por creaciones de carácter literario: Aristóteles, Arquímedes, Dioscórides, Heródoto, Hipócrates, Juvenal, Pausanias, Persio, Platón, Pomponio Mela, Ovidio, Píndaro, Séneca, Tácito o Virgilio.

LIBRO TERCE-
RO DE LAS HISTO-
rias de Cayo Cornelio Tacito,
desde la muerte de
Neron.

S V M A R I O.

LAS gentes de Vespasiano vienen a Italia, siendo su mouedor y Capitan Antonio Primo. Ponense algunos rencuentos, y humanas escaramuças que huuo de ambas partes. La armada de Rauena se passa al vando de Vespasiano, y Cecina descubre su animo traidor; pero poco dichosamente: porque fue aprisionado por los soldados de su exercito. Dase la batalla en Bedriaco, en que fueron vencidos los Vitelianos. Pelcose de noche otra vez, con la venida de las nuevas legiones; y entonces tambien los Vitelianos fueron echados del Campo. Dase combate a los alojamientos que estan junto a Cremona, y al fin se ganau: donde huuo grande estrago; y despues en la misma ciudad de Cremona, todo genero de mortandad, y desucentura. Vitelio entretanto se ocupa en vicio, y gula, y no sin crueldad. Manda prender a Publio Sabino, y matar a Junio Bleso. Fabio Valente camina contra Antonio; mas auendo sabido aquella gran batalla, que se auia dado, y perdido, huye con pocos soldados, y le prenden en la mar, y muere en poder de

Bb 2 los

Sirenes.

EMBLEMA 115.

ABSQVE alijs volucris, & cruribus absque pedibus,
 Rostro absque, & pisces, qui tamen ore comant.
 Quis putas esse vltus? Iungi hac Natura negavit.
 Sirenes fieri sed potuisse docent.
 Illucium est mulier, quæ in piscem desinit ærum.
 Plurima quod scem.) Ex vere libidinis esse moventes,
 Aspectu, vestis, animi candore voluunt,
 Parthoupe, Ligis, Leucosque vici.
 Has mulsæ explant, hos adque illudis Vlysses
 Solliciti est dactis cum mercurie nihil.

SIRENAS, monstræ marina esse Poetæ tradunt, quæ vitiosis fœdem referant, & in piscem desinunt: quæque nautas cantus illis loquuntur, & supplex ut uergant: hæc verò sunt blandum voluptatum typos, quæ in alto hoc vatibus mundi Oceanus inuenerit præcipit. Adversas tamen eas duo hic antiphora proponatur, studium literarum, & peregrinatio.

Alque alii.) Sirenes potantur esse volacres sine plumis, pœcilis sine pedibus, pisces absque rostro, canterices: quod tamen à communi naturâ videtur alienum.

Illucium est mulier.) Græca locutio, id est, illex. Quæ in piscem.) Horatius ad Pisonem: Turpiter ærum.

Desinit in piscem mulier formosa superne. Plurima quod scem.) Ex vere libidinis esse moventes, vltus, colloquium, pulchritudo. De aspectu illud tritum præcipit.

Parthoupe, Ligis, Leucos.) Tris Sirenum nomina tribus respondent causis hæc, de quibus mox dicitur. Has mulsæ explant.) Ex vere libidinis esse moventes, quibus libidines plenas Sirenas avallentur, quibus sibi cotonas confecerunt in signum vltus. Pœcilis, & Strophagus. Ex hoc primum Amoris rursus remittitur, studium literarum, & conuictio in discipulis.

EX-

Raphaelis Regii in primum metamorphoseos Ouidii Librum enarrationes.

In noua fert aius. Contueuerunt heroici poetæ in principiis statim opere suorum proponere primū: quibus de rebus sint in toto opere tractaturi: deinde inuocare tertio loco narrare. Quæque græce fere per positionem cū inuocatione coniungat. Eâ consuetudinē Ouidius quoque in huius operis initio seruat. Nam & breuissime ea de quibus est scripturus proponit: & deos ut sibi adesse uelint rogat: & narratio nem ab ipso mundi primordio ordit. In noua. Est uero mihi aius describendi mutationes corporum in nouas figuras. Hac autem propositione: quæ summa eorum continet: quæ in toto opere tractantur dociles & attentè lectores efficiuntur. Fert aius: cupit. Nam ferre inter alia significata est cupere. Mutatas: hoc est corpora in nouas formas figuratque mutat. Est. n. hypallage poetis frequētissima. Nā corpora in nouas formas reuerti mutari dicuntur quæ contra. Eleganter autem operis inscriptione expressit poeta. Nā metamorphosis transformatio ac forme mutatio interpretatur. Non ab re autem mihi uideor esse facturus. Si ineptis cuiusdam Ioannis Calpurnii

CP. Ouidii Nasonis metamorphoseos. Liber Primus.

NOUAS fert animus mutatas dicere formas Corpora, dii cœptis, nam uos mutastis & illas)

grammaticorum arrogantissimi cauillationibus nuper in has enarrationes meas sub nomine cuiusdam stolidi pœdagogi editis obiter occurrere ceperō: idque breui quoque & legentes dūtataxat admonent nos in apologia & reuercriminatione nra quæcūque ab isto obiecta fuere: uana fallacia onerosa: & ad suscepta expositione citius reuertamur. Insullus igitur iste: quæ ante Calpurnium nunc Calpurnium uocare ceperit: cū a pœre decepto ridicule calforia fuerit nūcupatus: reprehendit quod in prima harum cōmentationū editione: quæ plerisque in locis corruptendā sua malignitate curauit: ubi in secunda contra legitur: e conuerso scriptū est: quod nullquā neque apud Ciceronē neque apud Quintilianum inueniri ait: quibus illo frequenter dialectici utantur. Atque hæc quidem primæ cauillationis est summa. Perinde atque si nihil nisi quo Cicerone Fabiusque uisunt grammaticæ latinæque dici possit. Aut quicquid dialecticus ex Aristotelis sententia esse queat: nisi quæ grammaticæ loquat: aut ego in enarrandis poetarum opibus oratores & non grammaticos mihi proposuerim imitatos. Duæ quidem hæc dictiones & atque conuersio & latinae sunt & nulla cōpositionis ratione copulari utantur: cū e contrario et oratores nedum grammaticos poetarumque enarratores: quæ in infimo & quæ uulgatissimo ofonis genere uersantur passim ufos esse uideamus. Quod si in meo de laudibus eloquentiæ panegyrico alia ne oratione isto locutionis genere usus essem: merito fortasse reprehendi potuissem: quod uerba minus oratoria affectu essem. In enarrationibus uero poetici operis: hoc est in infimo genere ofonis cū & grammaticæ & latine locutus sum: quæ recte me nebulo iste reprehenderit doctore: sed de istius ineptiis fore dissimulatis erroribus reliqua in apologia nostra differant. ne sapiens ceptam expositionem interrumpere cogamur. Diu ceptis: Deos inuocare quæ earum mutationum auctores fuerunt: ut sibi ita fauere uelint: ut quæ principio mundi usque ad sua tempora factæ sunt mutationes perpetuo carmine cōplecti possit. Nam uos mutastis & illas:

Estos libros constituyen el fruto del trabajo, de la inquietud y del amor por el mundo clásico griego y romano de muchos estudiosos de aquellos tiempos tan lejanos. Sin el esfuerzo de entonces, ahora nada sería como es ahora; son, por tanto, un eslabón imprescindible en la cadena del progreso del conocimiento y forman parte de una herencia cultural digna de ser difundida a través de una herramienta tan poderosa como es Internet.

causatur, vocant Hellespontum inde pau-
 lilla expulsi, equor, vocatur, latus
 illa Propontis, quae ante Proumum adu-
 rana in artem eorum est, Hellespontus, ille angu-
 stus fuit, hinc Thraciam inuenerunt, de-
 inde adu iterum effunditur, pontus Thraci-
 nus nuncupatur, qui curuatus in figuram scy-
 thici arcus, comitatus officio Maritimi palu-
 dis, ubi Cimerius Bosporus vocatur.

Propter istud, id mare pontus appellatur quod a palude Marotidi usque in Thraciam insulam maris Argenti, que sita
 est inter Mytilenem et Hellespontum, protenditur. Est et Pontus praenunciatus Asiae minoris, a Pontice rege sic cogno-
 minatus. Cybele vero insula est contra Cretam sita. Mala promontorium Laconiae, quod per quinquaginta mil-
 lia passuum in mare protenditur, ubi periculosi sunt naufragio propter altitudinem, quae uentorum flatibus.

T A B U L A M huius paginae subiectimus, multum Solini capitulo infra scriptum, possimus uero aduocari
 mo, ut decimo, et sic deinceps usque ad uiginti sequantur caput. Possimus et iuxta uetera regionum nomina,
 etiam recentiora, sed non omnia. Libani praeterea et alia quaedam hic figurare. Albaniam hodie uocant regionem
 illam que olim fuit Epirus, et magnam partem de Macedonia. Adiacentem insulam Corcyram, nunc appellant
 Corfu. Mysiam uero septem facerit Serica et Bactria. Mysiam inferiori hodie aiunt esse Transiluaniam,

uulgis Zippitiam, et Valachiam. Daciae successit Bulgaria, sed que magna quoque continet partem Mysiae in-
 ferioris et Thraciae. Thraciam uocant Romaniam. Graeciam autem partem esse Vandalorum, partem Transiluaniam. In
 cae quidem scribitur contra Graeciam sitam de latitudine, hodie uero tam regionem uocant Macedonia. Ceterum
 uero Valachiam partem sic dictam a duce quodam Hario, unde regio illa Haraia nuncupatur, ac deinde longo
 tempore tracta corrupto uocabulo dicta Valachia. Illius et Dalmacia hodie communis uocabulo Seloniam uo-
 cantur, tametsi quidam uisunt quos esse Bosneses, et Liburnos Crotanos. Insulae quoque magne accidunt
 nomina in insulis man Peloponnesi hodie est Moria, Babo a Nigropontis, Lesbos, Scyros, Samos, Samos
 Rhodus, Possimus Palios, Cuius insula Dorida Longo: et sic de singulis sive Cycladibus insulis. Peloponnesus
 fuit totus Graeciae quondam ex fuit. Nam praeter habitum, nulli in ea gentium nobilitatem et potentiam, ipse loci
 eius sitis principatum designat et imperium. In ea est regio que Achaia uocatur, adiacentem illam Corinthiacam,
 quondam diuisam, cuius populi Achaia uocabatur in ea est cibus illa insula Argos, ipse et minor Achaiae pars
 Arcadia regio, sicut et Laconia, in qua fuit urbs Sparta, que et Lacedaemonia, cum prius episcopi Melas, et sic
 ter eius Agamemnon rex urbs Mycenarum, olim cum Graeco populo fuit, exierunt Troiam opulentissima
 Phrygiae urbs. Est et illius celebratissima in hac peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

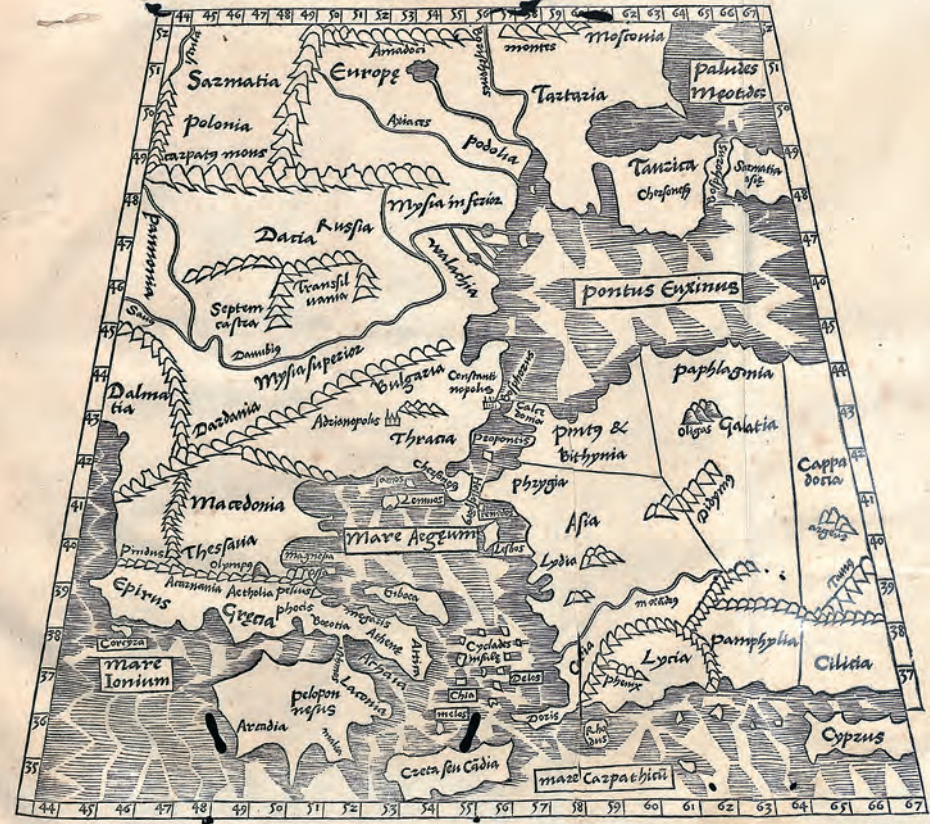
tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

tem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-
 bem post ingressum illam sitam, uocabatur in his peninsula, qui Corinthiacum uocabitur, ab Corinthiis ur-

Con la progresiva ejecución de este proyecto, InterClassica pretende propiciar la consulta de estos bienes tan valiosos como escasos en las mejores condiciones posibles, en aras de que la sabiduría que contienen fluya sin trabas por cualquier lugar del mundo y de que este patrimonio quede asegurado para la generaciones futuras.

Libros de los siglos XV, XVI y XVII digitalizados y puestos a disposición de los investigadores y bibliófilos en la web: <http://interclassica.um.es>

Cum gratia & priuilegio Imperiali ad quin-
quennium.

Región de Murcia

INTER
CLASSICA

UNIVERSIDAD DE
MURCIA

REGION DE MURCIA
fundación **séneca**
AGENCIA REGIONAL DE CIENCIA Y TECNOLOGÍA

CONSEJERÍA DE UNIVERSIDADES, EMPRESA E INVESTIGACIÓN